



GESTIÓ OPERACIONAL - COMANDAMENT GOC

FORMACIÓ INICIAL PER A BOMBERS
2025



Govern d'Andorra

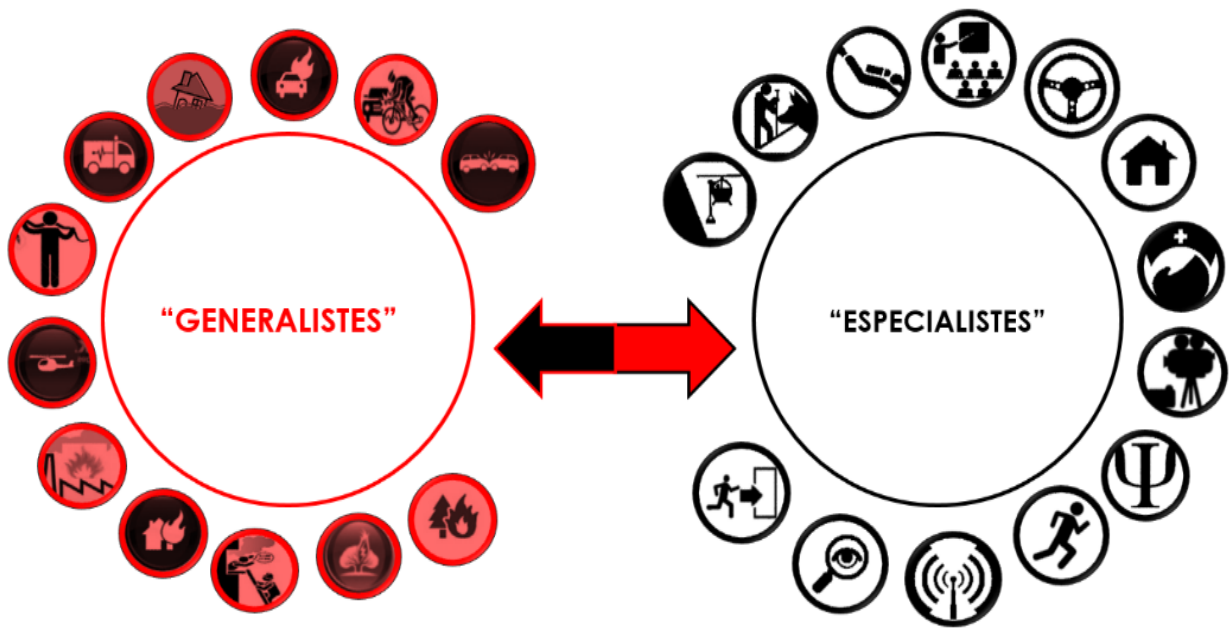
Elaborat per:
Jordi Farré Canelles
Director
Departament de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments
juliol del 2024

INDEX:

1. INTRODUCCIÓ	pàg.5
2. ÀMBIT OPERATIU	pàg.6
2.1 JORNADA DE TREBALL, ELS TORNOS I LES GUÀRDIES OPERATIVES	pàg.7
2.2 DADES D'INTERÉS	pàg.10
3. FUNCIONS JERARQUIQUES	pàg.11
4. EL COS	pàg.13
4.1 EXPRESSIÓ DE LES ORDRES	pàg.13
5. TRANSMISSIÓ DE LES ORDRES	pàg.14
5.1 DE FORMA CORRECTA	pàg.14
5.2 DE FORMA INCORRECTA	pàg.15
5.3 CONTROLAR L'EXECUCIÓ DE LES ORDRES	pàg.16
6. TIPOLOGIA DE SERVEIS	pàg.17
6.1 ARBRE DE TIPOLOGIES DELS SINISTRES	pàg.17

1. INTRODUCCIÓ

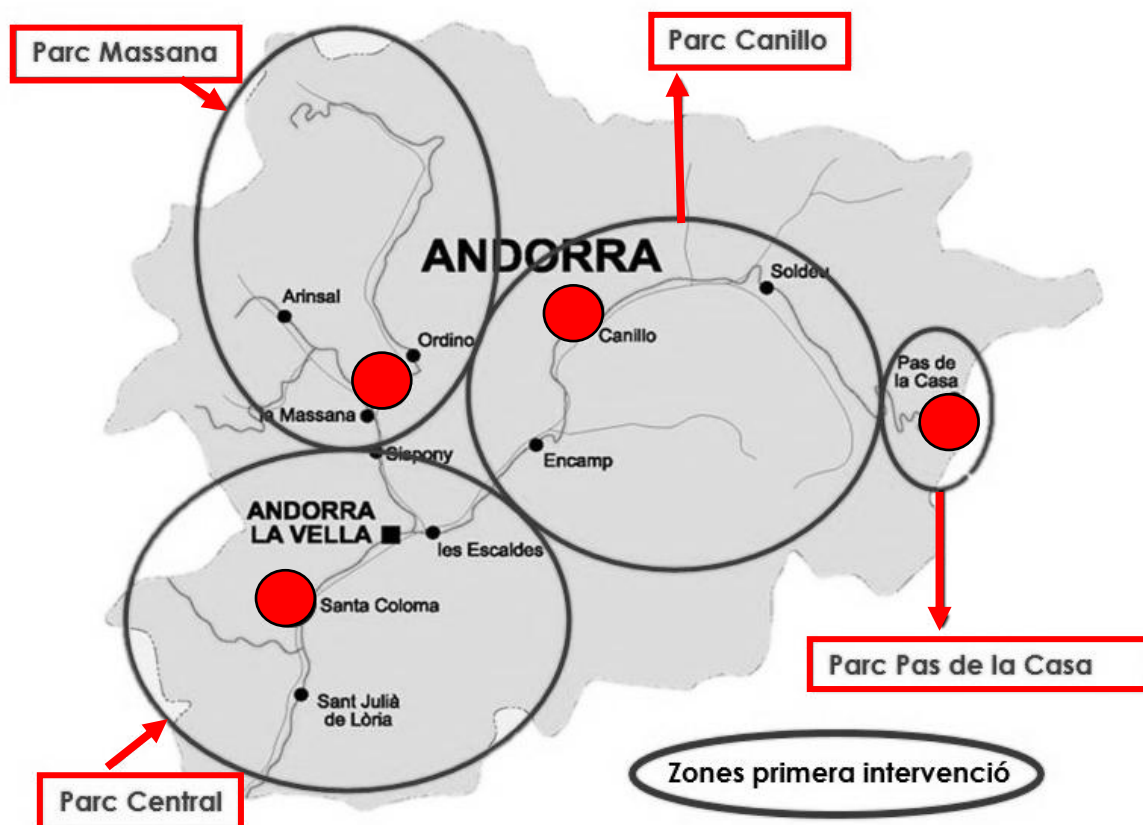
- Com hem vist anteriorment el Cos de Bombers s'organitza en diferents estructures (Unitats, Grups, Seccions i/o Parcs) que engloben tots els membres del CPEIS en unes i una part d'ells en d'altres, en tot cas i per desenvolupar amb èxit les funcions operatives i de gestió pròpies i comunes que tots ells han de dur a terme, tal com fixa la llei del nostre Cos estem sotmesos al principi de jerarquia.



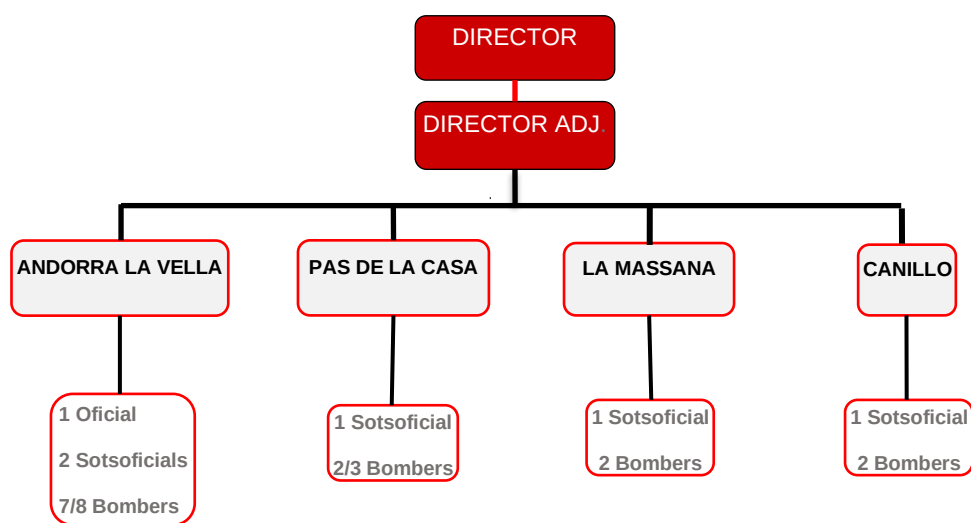
- El comandar persones és un rol difícil però imprescindible en la realització eficient de les tasques i de les missions que tenim encomandes.
- La Gestió Operacional i de Comandament, és una eina que defineix per cadascun dels nivells jeràrquics, el rol operacional a desenvolupar dins de la "piràmide de comandament".
- Tot i que al grau de bomber no li corresponen tasques de comandament, però si de responsabilitat, el bomber ha de conèixer a la perfecció el rol dels comandaments. I es per aquest motiu que s'imparteix en la formació inicial del lloc de treball de bomber, el mòdul de Gestió Operacional de Comandament, (GOC)

2. ÀMBIT OPERATIU

- Les tasques operatives, en línies generals són aquelles que es realitzen durant la guàrdia i amb el personal de guàrdia i amb les que donen resposta a qualsevol tipus d'emergència o urgència. Identifiquem com a tasques operatives principalment les següents accions: L'extinció d'incendis, els salvaments, la prevenció, el serveis preventius, els rescats, les assistències tècniques, el transport sanitari urgent, el manteniment i revisions rutinaries dels parcs i dels vehicles, la realització de les pràctiques formatives diàries i la formació continuada.
- Existeixen intervencions en les que una formació genèrica i un equipament comú d'una dotació de bombers, no son suficients per a la resolució segura i eficient del sinistre, essent necessari i inclús imprescindible l'adaptació de professionals especialitzats en matèries concretes. L'efectiu especialista intervé en casos d'emergència específics i està sotmès a un risc suplementari i/o particular afegit als riscos habituals que estan sotmesos els bombers "generalistes".
- En l'àmbit operatiu, i pel que fa al desplegament territorial dels membres del Cos, aquest s'efectua mitjançant una xarxa de quatre parcs de bombers, situats a Santa Coloma, al Pas de la Casa, a Canillo i a la Massana, amb l'objectiu de garantir l'eficàcia i la celeritat en l'acompliment de les funcions que tenim encomanades.



ORGANIGRAMA OPERATIU



2.1 JORNADA DE TREBALL, ELS TORNOS I LES GUÀRDIES OPERATIVES

• La jornada de treball, els tornos i les guàrdies operatives, es determina per mitjà d'instruccions o circulars, tenint en compte els criteris establerts a l'article 53 de la Llei 7/2017, i aquestes poden ser:

a) D'entre quatre i vuit hores, durant les quals es duen a terme les accions formatives internes i la formació exterior, els entrenaments mensuals i programats dels grups especials, i la gestió de les àrees, les unitats i les seccions o els grups.

b) De vuit o dotze hores, durant les quals es fan les guàrdies operatives dels grups que formen part de la Unitat de Grups Especials.



c) De vint-i-quatre hores, durant les quals es fan les guàrdies operatives.

Les guàrdies operatives no poden excedir vint-i-quatre hores, llevat que sigui necessari superar aquesta durada per motius de servei.

• El nombre de guàrdies operatives anyals que du a terme cada membre del Cos es calcula d'acord amb el nombre total d'hores anyals de treball que estableix el Govern per a la resta de funcionaris i agents de l'Administració general, d'acord amb les necessitats i obligacions associades eventualment a la gestió de les àrees, les unitats i les seccions o els grups, i d'acord amb les necessitats i obligacions en matèria de formació. Aquest nombre de guàrdies operatives ha de ser com a mínim de dotze guàrdies anyals, que corresponen a una guàrdia mensual.

DISTRIBUCIÓ PER CLAUS DE TREBALL:

- L'assignació de les guàrdies operatives al personal del CPEIS, es realitza distribuint els efectius als 4 parcs del territori i en 6 claus de treball tal com es mostra en els següents quadres:

PARC CENTRAL DE SANTA COLOMA:

CLAU 1	CLAU 2	CLAU 3	CLAU 4	CLAU 5	CLAU 6
Sotsoficial	Sotsoficial	Sotsoficial	Sotsoficial	Sotsoficial	Sotsoficial
Sotsoficial	Sotsoficial	Sotsoficial	Sotsoficial	Sotsoficial	Sotsoficial
Sotsoficial	Sotsoficial	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber
Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber
Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber
Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber
Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber
Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber
Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber
Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber

PARC DEL PAS DE LA CASA:

CLAU 1	CLAU 2	CLAU 3	CLAU 4	CLAU 5	CLAU 6
Sotsoficial	Sotsoficial	Sotsoficial	Sotsoficial	Sotsoficial	Sotsoficial
Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber
Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber

PARC DE LA MASSANA:

CLAU 1	CLAU 2	CLAU 3	CLAU 4	CLAU 5	CLAU 6
Sotsoficial	Sotsoficial	Sotsoficial	Sotsoficial	Sotsoficial	Sotsoficial
Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber
Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber

PARC DE CANILLO:

CLAU 1	CLAU 2	CLAU 3	CLAU 4	CLAU 5	CLAU 6
Sotsoficial	Sotsoficial	Sotsoficial	Sotsoficial	Sotsoficial	Sotsoficial
Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber
Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber	Bomber

ORDRE DE SORTIDA, "la fletxa"

- La "fletxa" és l'instrument que indica l'ordre de sortida per al personal de guàrdia al Parc Central.



- La motivació de determinar l'ordre de sortida per a cada efectiu i clau de guàrdia, es fa per tal de tenir una eina que garanteixi la paritat a l'hora de sortir en els diferents serveis.
- En el dia d'avui i amb la professionalització dels nostres efectius, ens trobem que en la guàrdia diària hi ha efectius amb diferents especialitats (GRM, GRC, GRS, GRE, GSM, Prevenció, Formació, Logística etc.) i el Cap de Guàrdia, les ha de tenir presents per tal de planificar la resolució de segons quins tipus d'emergències.



El Cap de Guàrdia té la potestat de modificar l'ordre de sortida sempre que ho consideri oportú i en consonància amb el servei que sorgeixi.

- La mobilitat i assignació d'un efectiu d'una guàrdia a un altre parc del territori, **no la fixa** la posició de la fletxa, sinó que **ho decideix el Cap de guàrdia** en funció dels perfils i especialitats del personal de guàrdia en aquell moment i com a màxim responsable del desenvolupament i gestió de la guàrdia.
- **Cap efectiu** del DPEIS, llevat dels Oficials i els Sots Oficials (amb autorització expressa del Cap de guàrdia), pot revisar o demanar als operadors del CCO, que revisin el programari de gestió de les guàrdies.

ORGANITZACIÓ DE LA GUÀRDIA OPERACIONAL DE 24H:

21h00	Inici de la Guàrdia
21h15 - 21h30	Reunió del personal, "brifing".
21h30 - 22h30	Revisió dels vehicles i material
22h30 - 07h30	Permanència
07h30 - 09h30	Formació física
09h30 - 11h30	Pràctica diària teòrica / pràctica
13h00 - 20h00	Permanència
20h00 - 21h00	Condicionament i neteja
21h00	Fi de la guàrdia



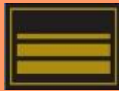
2.2 DADES D'INTERÉS ANY 2023

- **4** Parcs de Bombers.
- **135** persones en el DPEIS:
 - 119** Cos de Bombers (CPEIS)
 - 12** CCO
 - 4** administració
- **9.050** intervencions al 2022:
 - **6.467** operatius 100%.
 - 275** Incendis
 - 362** Salvaments (**137** rescats muntanya)
 - 852** Assistències tècniques
 - 4.978** Transports sanitaris
 - 2.583** Pràctiques
- **24,7** intervencions per dia.
- **42** preventius.
- **47** Anys de mitja del personal.
- **15** Instruccions operatives.
- **175** Constatacions incidència
- **32** Comunicats interns.
- **45** Vehicles i remolcs en el Parc mòbil.
- **2.500** Persones formades.(900 alumnes)
- **31.500** trucades al 112 i 118.
- **86** trucades al dia.
- **1 bomber** x cada 680 habitants.
- **1.5 bombers** x cada 1000 habitants



3. FUNCIONS JERÀRQUIQUES

- Al Cos de Bombers les categories d'autoritat i funcions estan establertes jeràrquicament, el Cos de Bombers és un cos jerarquitzat i els seus membres han de complir les ordres i les instruccions procedents dels seus superiors.
- En l'àmbit de les especialitats operatives, (veure punt 5.1. mòdul Cultura Administrativa) hi ha especialitats que compten amb la figura del Conseller Tècnic, aquest és el màxim nivell de coneixement tècnic de l'especialitat, i no necessàriament l'efectiu que l'ostenta té grau de comandament. Així mateix un bomber pot realitzar i tenir el càrrec de responsable d'un Grup o d'una Secció sense que sigui Sotsoficial. Per tant i estrictament en l'àmbit operatiu, el grau superior és a qui li correspon la responsabilitat i la determinació de les ordres accions o maniobres a executar, aquest però, ha de tenir en compte l'opinió de l'especialista.

Denominació	Formació	Grau previ	Funció	Comandament
Director 	<i>Específica</i>	Lliure designació	Màxim responsable de la gestió adm. i operacional del Cos	Tot el Cos de bombers
Director adjunt 	<i>Chef de Groupe</i>	Efectiu DPEIS	Màxim responsable* de la gestió adm. i operacional del Cos	Tot el Cos de bombers
Oficial 	<i>Chef de Groupe</i>	Sotsoficial	Responsable operat. de la guàrdia i intervencions	Els Sotsoficials de guàrdia
Sotsoficial 	<i>Chef d'Agrès</i>	Bomber	Responsable operat. d'un servei	D'un a dos binomis
Bomber 	Inicial	Bomber alumne	Responsable de la seva tasca.	

- Un altre aspecte "jeràrquic" en el Cos, és el de l'antiguitat i l'experiència, històricament i en casi tots els cossos de Bombers, el bomber "més vell" assumeix la responsabilitat de la sortida en el cas que no hi hagi un superior jeràrquic sobre el terreny. L'antiguitat és un factor important, aquest és el motiu per que s'identifica mitjançant un distintiu que portem en la uniformitat. L'escala dels distintius que mostren l'antiguitat és la següent:



- En el marc d'algunes actuacions és probable que els efectius actuant siguin del mateix grau (bombers), en aquests supòsits la responsabilitat recau en el bomber amb més antiguitat al Cos.

4. EL COS

- El C.O.S. és el MÀXIM comandament de les operacions de socors*.
- La funció de C.O.S. l'assumeix el comandament més alt que es troba en el servei.
- El primer Sotsoficial en arribar al servei assumeix el C.O.S. per defecte, només el pot assumir un altre Sotsoficial previ acord amb el primer Sotsoficial, i notificant-ho per emissora a tots els intervinents.
- Amb l'arribada al lloc del servei de l'Oficial i previ anàlisi de la situació, aquest decideix si assumeix el C.O.S. o be ratifica al Sotsoficial que exerceix aquesta funció fins al moment o finalment si li assigna la funció a un altre Sotsoficial. En el cas que l'Oficial assumeixi el C.O.S. ho ha de fer saber a la resta de Sotsoficials participants i als intervinents.
- El C.O.S. ha de donar quan s'escau les informacions referents al desenvolupament de la intervenció a les autoritats competents, als responsables d'altres departaments implicats, així com informar a la població i a la premsa del que està succeint.
- Comandar vol dir:
 - Preveure
 - Donar ordres i consignes
 - Controlar
 - Delegar



4.1. EXPRESSIÓ DE LES ORDRES

- El comandament s'ha d'expressar i comandar a raó de:
 - Els seus coneixements, les seves competències i la capacitat per transmetre.
 - La seva motivació.
 - La seva calma, la seva presència i la seva actitud en el servei.
 - La seva experiència.



- El comandament sempre assumeix tota la responsabilitat del desenvolupament i resolució de les intervencions.

* Les operacions de socors són totes aquelles actuacions i/o serveis d'emergència o d'urgència que realitzem els bombers

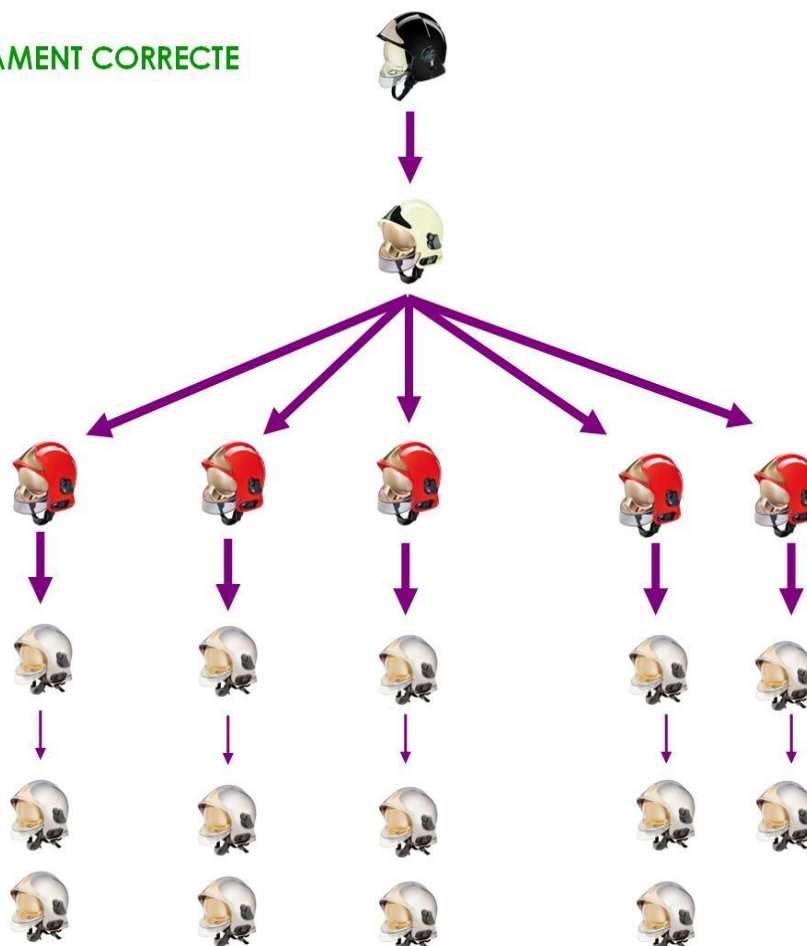
5. TRASMISSIÓ DE LES ORDRES

- L'objectiu en la funció del comandament operacional és el d'assumir la responsabilitat que pertoca, i de responsabilitzar als subordinats de la seva, en aplicació del marc normatiu corresponent.
- Els Sotsoficials Cap de sortida, en una intervenció no comanden més de dos binomis, llevat d'aquelles situacions en les que com a primer Sotsoficial arribat al lloc, assumeixin el COS (comandament operacions de socors) mentre no ho faci l'Oficial cap de Guàrdia.

5.1. TRASMISSIÓ DE CONSIGNES DE FORMA CORRECTA

- Dificultats principals en les que es pot trobar un Sotsoficial a l'hora de comandar en un servei:
 - Pressió (autoritats, públic, personal...)
 - Estrès i pànic.
 - Dificultat del sinistre.
 - Precipitació.
- Un bon coneixement dels procediments d'actuació i de la normativa interna del departament és cabdal per a la realització d'una tasca de comandament de forma correcta i efectiva.

COMANDAMENT CORRECTE

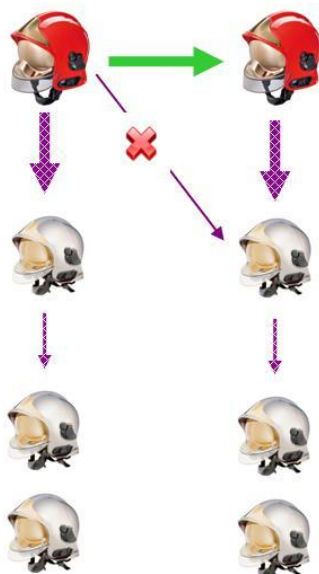


5.2. TRANSMISSIÓ DE CONSIGNES DE FORMA INCORRECTA

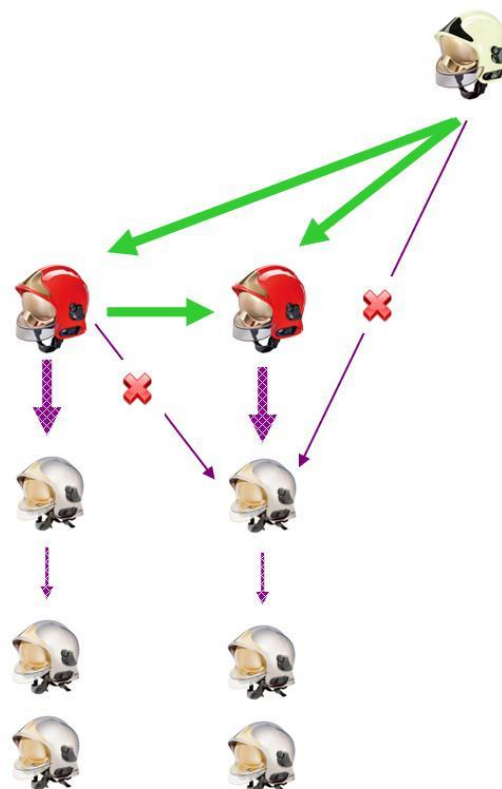
- El Sotsoficial no hauria de donar ordres als bombers dependents d'un altre comandament i en el cas que l'actuació ho requereixi, ho hauria de consensuar o notificar d'immediat al seu homòleg.
- Els comandaments han de respectar l'escala jeràrquica , per tal de donar les instruccions als bombers de forma ordenada.

Exemples:

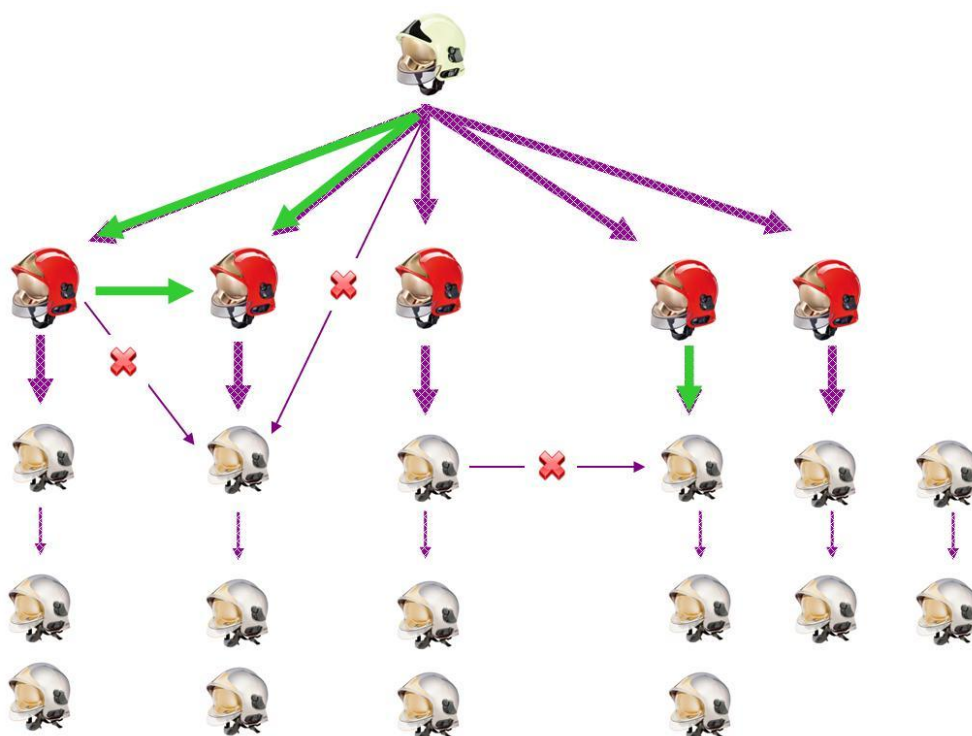
A)



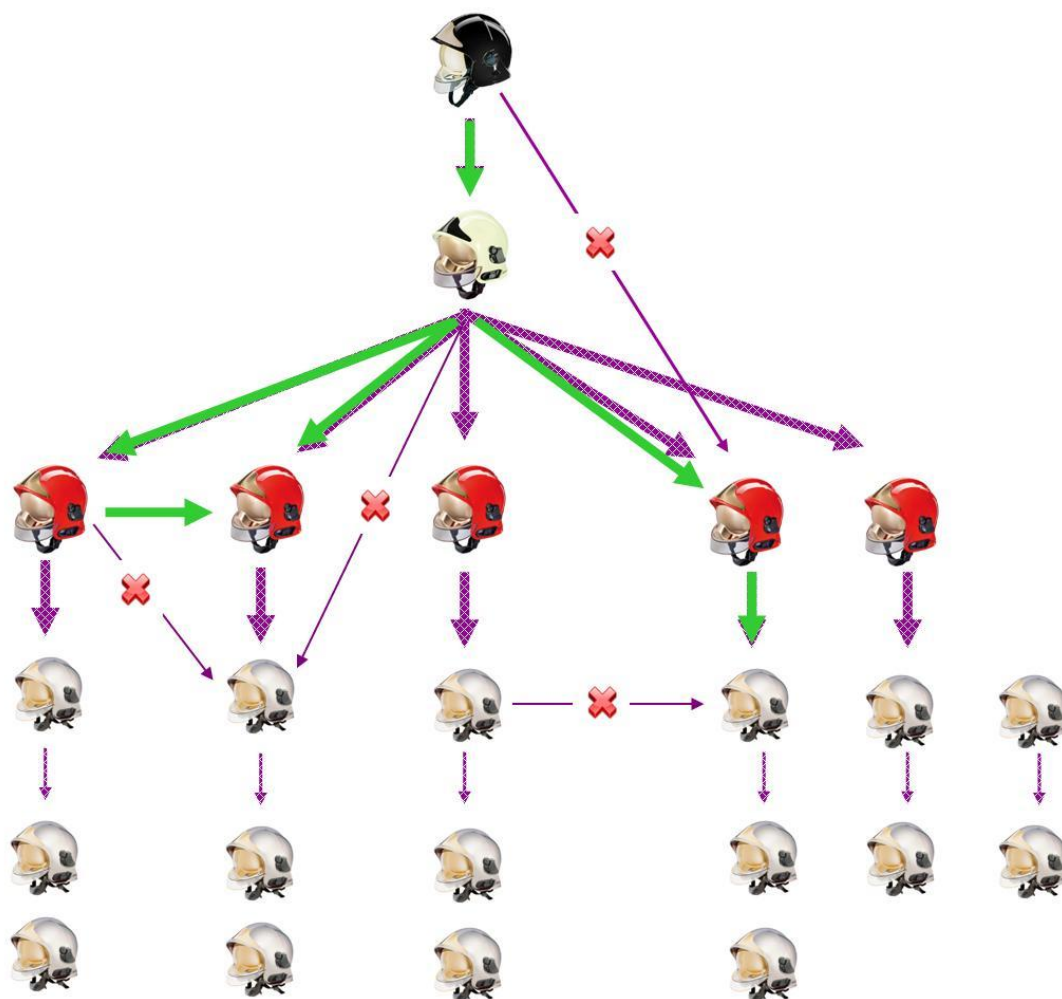
B)



C)

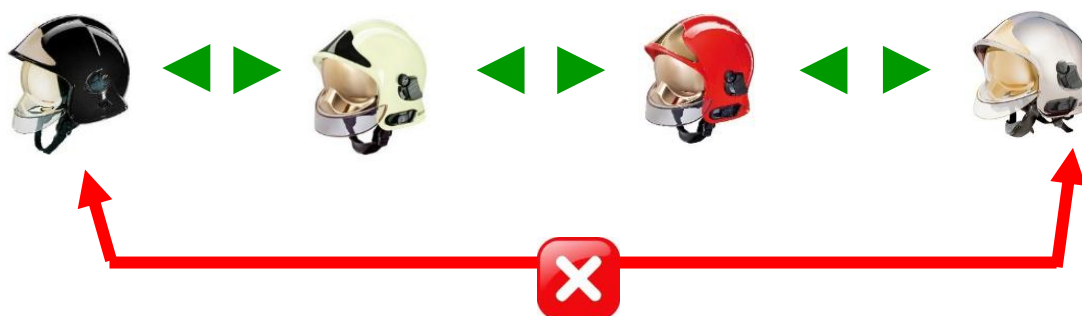


D)



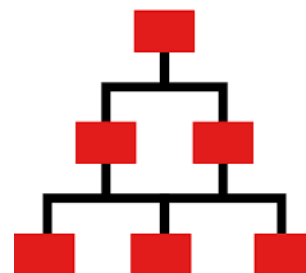
5.3. CONTROLAR L'EXECUCIÓ DE LES ORDRES

- El Sotsoficial ha de vetllar per que s'executin les instruccions donades correctament, ho fa oralment, visualment i comunicant-se per emissora.
- Permanentment els bombers han d'informar al seu superior de les accions que es realitzen, aquests al seu torn han d'informar a l'Oficial.



6. TIPOLOGIA DE SERVEIS

• Segons l'avís donat per l'alertant, i el tractament de la informació obtinguda, l'Operador.1 (OP1), ha d'estipular una tipologia de sinistre per tal d'obrir el corresponent comunicat d'actuació. És un pas de vital importància ja que la tipologia del servei, **definirà el tipus i la dotació de sortida preestablerta**. En el cas que l'operador tingui qualsevol dubte, ha de contactar amb el seu superior per a que li validi el dispositiu engegat.



- Per a qualsevol canvi del "dispositiu de sortida" tant l'OP.1 com l'OP.2 necessitaran l'aprovació directa del Cap de guàrdia.

6.1. ARBRE DE TIPOLOGIES DELS SINISTRES

• En l'actualitat i segons el programari de gestió de serveis que utilitzem, es poden identificar **5 grans categories** de serveis que englobaran la totalitat de les actuacions del DPEIS amb diferents sub apartats.

1. Incendis

- 1.1. Habitatge
- 1.2. Establiment hoteleria/rest
- 1.3. Establiment públic
- 1.4. Establiment comercial
- 1.5. Sanitaris
- 1.6. Garatge / Pàrquing
- 1.7. Vehicle
- 1.8. Indústria
- 1.9. Elèctric
- 1.10. Forestal / Vegetació
- 1.11. Túnel
- 1.12. Altres
- 1.13. Explosió

2. Salvaments

- 2.1. Accident de trànsit
- 2.2. Rescats de muntanya
 - 2.2.1. Recerca de persones
 - 2.2.2. Senderisme
 - 2.2.3. Allaus
 - 2.2.4. Esports d'aventura
 - 2.2.5. Ginys mecànics / per cable
- 2.3. Rescats d'animals
- 2.4. Rescat enderroc
- 2.5. Rescat en ascensors / portes
- 2.6. Altres

3. Assistències tècniques

3.1. Prevenció

3.2. Riscos de la natura

- 3.2.1. Neu
- 3.2.1. Vent
- 3.2.3. Aigua
- 3.2.4. Terra
- 3.2.5. Altres

3.3. Inundacions / fuites

3.4. MMPP / Gas

3.5. Condicionament calçada

3.6. Edificació / estructures

3.7. Obertura de portes

3.8. Preventius

- 3.8.1. Esportius
- 3.8.2. Lúdics / Oci
- 3.8.3. Pirotècnic

3.9. Vespes i abelles

3.10. Altres

4. Sanitaris

4.1. Sanitaris Primaris

- 4.1.1. Trànsit
- 4.1.2. Accidents esportius
- 4.1.3. Accidents laboral
- 4.1.4. Accidents d'oci
- 4.1.5. Accident domèstic
- 4.1.6. Accident escolar
- 4.1.7. Malaltia
- 4.1.8. Intent d'autòlisi
- 4.1.9. Accident vianants
- 4.1.10. Intoxicació medicamentosa
- 4.1.11. Intoxicació etílica
- 4.1.12. Agressió
- 4.1.13. Altres Accidents

4.2. Sanitaris Secundaris

- 4.2.1. Ajuda de mans
- 4.2.2. Trasllat de difunts

5. Formació

5.1. Externa

- 5.1.1. EPI
- 5.1.2. ESI
- 5.1.3. PSC
- 5.1.4. Altres

5.2. Interna

5.3. Pràctica Entrenament

- 5.3.1. Diària
- 5.3.2. GRM
- 5.3.3. GRC
- 5.3.4. GRE
- 5.3.5. GRS
- 5.3.6. GSM
- 5.3.7. Altres

5.4. Visites escolars / divulgació

5.5. Altres